

Kommentarer til trivselsmålingen/målingen af elevernes undervisningsmiljø 2016

Trivselsmålingen måler elevernes trivsel. Trivselsmålingen undersøger trivsel, ro og orden samt dele af elevernes undervisningsmiljø.

Trivsel er afgørende for den enkelte elevs velbefindende og er tæt koblet til udvikling og læring. Trivselsbegrebet bruges ikke kun om individer, men omhandler i høj grad også grupper som fx skoleklasser.

Elevers trivsel påvirkes af mange forhold, blandt andet hjemmemiljøet, fritidsinteresser og skolens undervisningsmiljø.

I trivselsmålingen skelnes der mellem tre overordnede temaer – trivsel, ro og orden og undervisningsmiljø. De tre temaer overlapper hinanden og påvirker hinanden gensidigt.

Trivselsmålingen koncentrerer sig om følgende trivselsforhold:

Psykisk og fysisk velbefindende

Fx elevens glæde, tryghed og engagement i skolelivet og dets udfordringer og oplevelse af anerkendelse, tilhørsforhold og indflydelse på skolen.

Faglige og personlige kompetencer

Fx handlingskompetence, robusthed, empati og det at kunne udvikle positive relationer.

Oplevelse af støtte og inspiration fra omgivelserne

Fx et godt undervisningsmiljø med støtte og accept fra klassekammerater og lærere

Ro og orden dækker især forhold omkring klasseledelse, støj og koncentration.

Undervisningsmiljøet afdækker elevernes psykiske undervisningsmiljø, herunder oplevelsen af at føle sig inkluderet i skolens faglige og sociale fællesskaber, relationer til lærere og klassekammerater. Det fysiske og det æstetiske undervisningsmiljø berøres kun ganske let i trivselsmålingen.

Trivselsmålingens indikatorer

Trivselsmålingen har fire differentierede indikatorer og en samlet indikator. Herunder beskrives deres indhold, og hvordan de ser ud. Hver indikator består af en gruppe af spørgsmål, som indfanger et særligt område af elevernes trivsel.

Indikator 1: Social trivsel

'Social trivsel' bygger på 8 -10 spørgsmål. Spørgsmålene omhandler elevernes opfattelse af deres tilhørsforhold til skolen, af klassen og af fællesskabet samt tryghed og mobning.

Indikator 2: Faglig trivsel

'Faglig trivsel' består af 8 spørgsmål. Spørgsmålene omhandler elevernes oplevelse af deres faglige evner, koncentrationsevne og problemløsningsevne.

Indikator 3: Støtte og inspiration

'Støtte og inspiration i undervisningen' består af 7 spørgsmål. Spørgsmålene omhandler elevernes oplevelse af motivation, medbestemmelse, og lærernes hjælp og støtte.

Indikator 4: Ro og orden

'Ro og orden' indeholder 4 spørgsmål. Spørgsmålene omhandler elevernes oplevelse af ro, orden og støj i klassen.

I tilknytning til trivselsmålingen har eleverne endvidere besvaret supplerende spørgsmål om de fysiske og æstetiske omgivelser, og sammen med trivselsmålingen udgør dette en kortlægning af elevernes undervisningsmiljø.

Undervisningsmiljøvurderingen indeholder følgende fire faser:

Kortlægning af undervisningsmiljøet (trivselsmålingen + spørgsmål om fysiske og æstetiske omgivelser)

Fortolkning og beskrivelse af resultater

Lave en handleplan

Retningslinjer for opfølgning

Fortolkning og beskrivelse af resultaterne: Kommentarer til kortlægningen for 0. – 3. klasse.

Det er indledningsvis vigtigt at få pointeret, at daværende 3. klasses resultater ikke indgår i undersøgelsen grundet forskellige tekniske vanskeligheder omkring afviklingen. Resultaterne skal således tages med et vist forbehold, og skolen vil derfor gennemføre en opfølgende undersøgelse af UMV for de nævnte klassetrin allerede i efteråret 2017.

Tema 1: Social trivsel:

Størstedelen af eleverne svarer positivt eller overvejende positivt på de stillede spørgsmål, dog angiver 5 – 6 respondenter, at de tit føler sig alene i skolen, og et tilsvarende antal angiver, at de bliver drillet, så de bliver kede af det:

Ambitionen er selvfølgelig, at ingen elever oplever ovenstående, og skolen/lærerne i de berørte klasser må arbejde målrettet for, at alle føler sig respekteret og inkluderet.

Tema 2: Faglig trivsel:

Næsten alle elever svarer positivt eller overvejende positivt, dog er der (for) mange elever, der kun oplever at være gode til at løse deres problemer nogle gange. 5 elever angiver direkte, at de ikke er gode til at løse deres problemer.

Her er der sandsynligvis grund til at reflektere over, om progressionen går for hurtigt, og om fx bogsystemerne er af passende sværhedsgrad mv.

Tema 3: Støtte og inspiration:

I dette tema er der grund til at glæde sig over, at alle respondenter svarer, at de er glade for deres lærere, og ligeledes finder næsten alle, at lærerne er gode til at hjælpe i skolen.

Hvad der imidlertid er påfaldende, er antallet af respondenter, der ikke oplever at være medbestemmende omkring klassens aktiviteter. Her er der afgjort plads til forbedringer!

Lærerne er meget bevidste om elevinddragelse og -medbestemmelse, men eleverne har tydeligvis ikke samme oplevelse, så her skal det tydeliggøres, at de faglige mål er konkrete og fastlagte, men vejen derhen er åben for diskussion, forslag og samtale.

Tema 4: Ro og orden:

Seks elever oplever, at der tit er svært at høre, hvad læreren siger i timerne, mens halvdelen anfører, at det nogle gange er svært at høre læreren.

Især på de yngste klassetrin, er der forskellige aktiviteter, der har legekarakter eller kræver fx bevægelse, og andre aktiviteter omfatter fx sange og forskellige dramatiseringer, men uanset den valgte aktivitet, skal denne naturligvis foregå i en behagelig og kontrolleret kontekst.

En anden forklaring kunne være, at eleverne er ivrige og ikke altid kan vente med at svare, til

det er deres tur, og dette kan forståeligt nok irritere mere modne elever.

Det generelle indtryk er dog, at der er en god klasseledelse, og ambitionen er naturligvis, at det ikke skal være svært at høre, hvad læreren siger.

Øvrige spørgsmål til trivselsmålingen:

De fleste elever giver udtryk for, at det er rart at være i deres klasseværelse, mens en tilsvarende majoritet finder, at toiletterne ikke er rene eller nogle gange ikke er rene. Skolen er meget opmærksom på, at toiletterne naturligvis skal være rene, så vi vil på grundlag af undersøgelsen aftale hyppigere rengøring af disse med vores rengøringsselskab, og videre vil vi forøge gårdvagtens/gangvagtens opsyn med toiletterne i frikvarterer.

Eleverne skal i denne forbindelse roses for, at hverken toiletter eller andre bygningsdele er skæmmet af graffiti mv.

Supplerende spørgsmål om fysiske og æstetiske omgivelser:

De fleste respondenter finder, at skolen er flot, at skolemøblerne er gode, at der er gode udeområder, at der er nok lys i klassen etc., men i denne sektion er der især et område, der er påfaldende negativt, da ca. en fjerdedel af respondenterne oplever, at de ofte bliver forstyrret af larm i timerne, mens halvdelen af alle oplever, at dette sker nogle gange. Samme tendens gjorde sig gældende i ovenstående tema 4, så her er der god sammenhæng. Uanset de tidligere nævnte årsagsforklaringer, er oplevelsen af at blive forstyrret af larm klart uacceptabel, og det vil være et fokusområde at arbejde på en tydelig forbedring af specifikt dette punkt i den kommende handlingsplan.

Fortolkning og beskrivelse af resultaterne: Kommentarer til kortlægningen for 4. – 9. klasse.

Det overordnede resultat af de fire indikatorer viser, at langt størstedelen af eleverne placerer sig i den positive ende af trivselsskalaerne. *Hvor den højst opnåelige score i alle kategorier er 5,0, fordeler gennemsnittene på de forskellige målinger sig således: Social trivsel 4,3, faglig trivsel 4,0, støtte og inspiration 3,5 og ro og orden 3,9.*

Videre er det interessant, at når besvarelserne opgøres efter køn, er der stor parallelitet, og kun omkring social trivsel synes der at være en mindre kønsbestemt divergens.

Opgjort på klasseniveau er der større variation i resultaterne, og her vil målingerne kunne give baggrund for værdifulde drøftelser i de forskellige klasseteams og klassteamene indbyrdes.

Det er dog fortsat vigtigt at pointere, at næsten alle respondenter svarer positivt om end i varierende grad.

Tema 1: Social trivsel:

Eleverne giver her udtryk for, at de er glade for skolen og deres klasse, at de føler sig accepterede, at kammeraterne er hjælpsomme, og at de føler sig trygge.

Dog er der knap 30 elever, der angiver, at de "for det meste" eller "altid" er bange for at blive til grin i skolen. Dette resultat modsvarer dog til en vis grad af, at "kun" 8 elever angiver "at være blevet mobbet en gang imellem."

Det er helt afgørende for god klasseledelse, at der skabes et læringsrum, hvor evt. fejl ses som en naturlig og positiv del af læreprocessen.

Måske det er en svaghed ved undersøgelsen, at der i spørgsmålet ikke skelnes mellem drilleri og mobning, da drilleri i skolens optik oftest foregår blandt jævnbyrdige, mens mobning har en klar asymmetri – altså den stærke mod den svage eller den værste variant: Gruppen mod den enkelte!

Tema 2: Faglig trivsel:

Eleverne vurderer her temaer som fx faglige fremskridt, at lykkes med at lære, koncentration og evnen til lære det, man sætter sig for, og også her er elevernes oplevelse overvejende positiv.

Ca. en fjerdedel af alle respondenter svarer i den mest positive kategori, mens majoriteten (ca. halvdelen) svarer i den næstbedste kategori, og her ville det være optimalt, hvis der var byttet om på svarandelene i de to kategorier.

Ca. 40 elever angiver, at de sjældent selv kan finde en løsning på faglige problemer, selvom de anstrenger sig nok, og et tilsvarende antal angiver, at de har vanskeligt ved at kunne koncentrere sig igen, hvis de bliver forstyrret i undervisningen.

Det er vanskeligt at foretage en entydig analyse af netop disse to svar, da eleverne forhåbentlig oplever, at læreren dels er nærværende og klar til at yde faglig hjælp og støtte, hvis der er faglige udfordringer, og dels at læreren har en god klasseledelse, der tilsikrer en rimelig arbejdsro. Der er her fokus på lærerrollen og vigtigheden af, at der er arbejdsro og rum til at koncentrere sig.

Tema 3: Støtte og inspiration:

Det er i dette tema, der er færrest absolut tilfredse respondenter (Kun 20 %), og det er specielt på spørgsmålene om elevernes indflydelse og medbestemmelse på klassens arbejde og graden af inddragelse af elevernes ideer i undervisningen, at der er få respondenter, der udtrykker fuld tilfredshed.

Dette er naturligvis ikke tilfredsstillende, og lærerne giver da også udtryk for en helt anden opfattelse af situationen. Lærerne udtrykker, at de ofte efterlyser ideer og forslag til emner, men at eleverne ikke giver meget feedback på dette. Videre ligger de faglige mål fast og står ikke til diskussion, men vejen ad hvilken, målene skal nås, er så absolut åben for ideer og involvering fra eleverne.

Dette område kræver en bred diskussion i klasserne, og lærerne må tydeliggøre kravene om elevinvolvering. Der er grund til at glæde sig over, at 87 % af de adspurgte tilkendegiver, at de tit eller meget tit oplever, at lærerne hjælper med at lære på måder, der virker godt, og 73 % svarer, at lærerne er gode til at støtte og hjælpe eleven, når der er behov for dette.

Tema 4: Ro og orden:

65 % af eleverne angiver, at lærerne tit eller meget tit kan få skabt ro, mens 24 % finder, at det lykkes en gang imellem.

Det er således tydeligt, at der er forskellige opfattelse af begrebet "ro", og svarene kan fx også dække over, at eleverne oplever mange lærere med hver deres pædagogiske tilgang og form for klasseledelse.

Det er her igen oplagt, at klasseteams taler sammen, lige som den enkelte lærer kan tale med eleverne om gensidige forventninger til arbejdsro.

35 % af eleverne angiver, at lærerne kun sjældent eller en gang imellem møder præcist til undervisningen. *Dette er ikke acceptabelt.* Lærerne oplyser, at de som gårdvagter ofte kommer et par minutter senere, da de først skal påse, at eleverne kommer ind fra frikvartererne, og en anden forklaring kunne være, at skolens ringesystem ikke omfatter de fire ældste årgange, der derfor kan have en fornemmelse af, at lærerne blot kommer dumpende.

Dette punkt vil blive sat til yderligere debat.

Øvrige spørgsmål til trivselsmålingen:

Fra denne del af undersøgelsen er der god grund til at glæde sig over, at 91 % af respondenterne oplyser, at de aldrig har mobbet nogen i dette skoleår, mens 7% oplyser, at dette kun er sket sjældent.

Det er også sådan skolen oplever hverdagen – "Fri for mobberi", og skolen tolererer da heller ikke mobning i nogen afskygninger.

Der arbejdes målrettet med antimobbestrategier på alle årgange, lige som mobning under enhver form strider mod skolens værdigrundlag. De få gange, der opleves mobning, bliver skolens ledelse altid involveret, og der er samtaler med de implicerede og hjemmene og evt. forskellige former for sanktioner. I evt. gentagelsestilfælde kan dette medføre ophør af samarbejdet.

Det er videre positivt, at et stort flertal oplyser, at de siger deres mening, når de oplever, at noget er uretfærdigt, og et tilsvarende flertal oplyser, at de er gode til at arbejde sammen, og at de prøver at forstå vennerne, når de er triste eller sure.

Igen er det ikke tilfredsstillende, at 32 % oplyser, at de aldrig eller kun sjældent selv kan gøre noget for at undervisningen bliver spændende, hvis de keder sig. (Se i øvrigt kommentarer fra tema 3)

De fleste elever giver udtryk for, at det er rart at være i deres klasseværelse, mens 32 % angiver, at de er enten uenige i eller helt uenige i, at toiletterne er pæne og rene. Som tidligere nævnt er skolen meget opmærksom på, at toiletterne naturligvis skal være rene, så vi vil på grundlag af undersøgelsen aftale hyppigere rengøring af disse med vores rengøringsselskab, og videre vil vi forøge gårdvagtens/gangvagtens opsyn med toiletterne i frikvarterer.

Eleverne skal i denne forbindelse igen roses for, at hverken toiletter eller andre bygningsdele er skæmmet af graffiti mv.

Supplerende spørgsmål om fysiske og æstetiske omgivelser:

De fleste respondenter finder overvejende, at de er tilfredse med de fysiske og æstetiske omgivelser på skolen, og kun få elever giver udtryk for en direkte negativ holdning. I denne sektion er der dog specifikt to områder, der er påfaldende negative, da ca. en fjerdedel af respondenterne oplever utilfredshed eller meget utilfredshed med luften i deres klasseværelse, og et tilsvarende antal angiver, at de tit eller meget tit bliver forstyrret af larm i timerne, mens halvdelen af alle oplever, at dette sker nogle gange.

Mht. luftkvalitet skal skolens regler for udluftning af klasseværelse igen indskærpes, lige som det skal indskærpes, at fx varm fastfood ikke må nydes i klasseværelset.

Omkring oplevelsen af larm gjorde samme tendens sig delvist gældende i ovenstående tema 4, så her er der tilsyneladende en vis sammenhæng. Uanset de tidligere nævnte årsagsforklaringer, er oplevelsen af at blive forstyrret af larm klart uacceptabel, og det vil være et fokusområde at arbejde på en tydelig forbedring af specifikt dette punkt i den kommende handlingsplan.